

overfor os, at naar jeg betragter dem som Regeringspartiernes forenede Artilleri rettet mod os, repræsenterer det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen det tungere, mindre bevægelige Skyts og det ærede Medlem Hr. Pürschel det letteste Feltartilleri. Jeg skal imidlertid vende mig til nogle af de Udtalelser, som de Herrer fremsatte, og da der fortrinsvis samle Opmærksomheden om det ærede Medlem Hr. I. A. Hansens Udsagn.

Det ærede Medlem begyndte med at understrege, at jeg i Tiden før 1914 havde talt om Mulighederne for en Verdenskrig. Den sædvanlige Sætning er, at jeg den Gang har paapeget og hævdede Umuligheden af en saadan. Dette har det ærede Medlem gennem sit Arbejde efterhaanden forstaaet ikke har været Tilfældet; han sagde utrykkelig i Gaar, at jeg havde ikke nægtet Muligheden af en Verdenskrig. Nej, Forholdet er dette, at i Aarene forud for 1914 var det Omkvæd, som var Militæragitationen her i Landet, det, at vi stod umiddelbart overfor Verdenskrigen, at det da vilde vise sig noget nær uundgaeligt, at Danmark kom ind i denne Verdenskrig, og at vi i hvert Tilfælde kun kunde befries derfor ved en stærk Udvikling af Danmarks Militærvæsen. Overfor dette paapegede jeg, at Sandsynligheden ikke var saa stor, som man fra vore Modstanderes Side hævdede. Men Gang efter Gang i de mangfoldige Diskussioner, vi den Gang havde, føjede jeg hertil dette, at Muligheden for en Verdenskrig var der, og netop denne Mulighed maatte vi tage som Grundlaget for alle vore Overvejelser af dansk Militærvæsen; netop under Hensyn til dette maatte vi tage vor Beslutning om, hvorledes dansk Militærvæsen maatte indrettes, og netop derfor lagde jeg Vægt paa denne Ordning mere, end jeg vilde have gjort, hvis det alene havde drejet sig om større eller mindre Udgifter til Militærvæsenet.

Det ærede Medlem nævnte nogle Udtalelser fra min Side. Han sagde, at jeg havde talt om, at en engelsk Blokade kunde ikke tvinge Tyskland i Knæ. Jeg har behandlet dette Spørgsmaal i forskellige Artikler i Tiden forud for 1914, og jeg har deri udviklet den Betragtning, at i en Krig, hvor Tyskland var i Kamp med England alene, kunde en engelsk Blokade ikke tvinge Tyskland i Knæ, thi der vilde blive Mulighed for Tilførsler fra Land, Tilførsler navnlig fra Rusland. Dette kan ikke anvendes paa en Krig, hvor Tyskland tillige var i Krig med Rusland, hvor Tyskland efterhaanden kom i Krig med næsten alle

de det omgivende Lande. Jeg føjede endvidere til, at en engelsk Blokade kunde ikke hurtigt tvinge Tyskland i Knæ. Nu tror jeg, enhver, der har oplevet Verdenskrigen, vil indrømme Berettigelsen af denne Paa-stand. Jeg kan tilføje, at naar Tyskland til syvende og sidst blev tvunget i Knæ, skete det jo ikke ved den Blokade alene, som England, Frankrig og de øvrige Magter sammen med Amerika kunde gennemføre, men det skete til syvende og sidst, fordi de tyske Soldater tabte paa Valpladsen paa Vestfronten. Først da dette skete, først da det store tyske Angreb brød sammen paa Grund af overlegent Materiel og overlegen Ledelse paa Modstandernes Side, først da brast Tysklands Modstandskraft — selv om vi alle er paa det rene med, at Blokaden i høj Grad har bidraget til at undergrave den Styrke, hvormed Tyskland kunde føre Krigen.

Dernæst talte det ærede Medlem om, hvorledes jeg tidligere havde talt om Muligheden for Belgiens Inddragen i en Krig mellem Tyskland og England-Frankrig. Det var i de Aar den sædvanlige Sætning fra vore Modstanderes Side herhjemme: Se til Belgien, se, hvor de ruster, se, hvor de bygger Fæstning ved Antwerpen, se, hvorledes de tilvejebringer Soldater! betyder dette ikke, at de tror paa, at naar de kan tilvejebringe et stærkt Militærvæsen, er de i Stand til at blive udenfor Krigen? Overfor dette gjorde jeg opmærksom paa, at der i den Henseende var afgørende Forskel mellem Belgiens Stilling og Danmarks Stilling; thi Belgien kunde tilvejebringe en meget større Hærstyrke, dets Beliggenhed var en saadan, at det i Forholdet mellem de to stridende Parter kunde faa Betydning, at der var en betydelig belgisk Hærstyrke til Raadighed, som, hvis Belgien blev angrebet, kunde træde ind i Krigen. Deraf sluttede jeg dette, at der var en Mening i den belgiske Politik i den Henseende, som der ikke fandtes i den tilsvarende danske, og jeg tror ikke, at dette er blevet afkræftet ved, hvad der siden er foregaaet.

Dernæst dvælede det ærede Medlem ved, at jeg i 1907 havde skrevet, at den rette Politik for Danmark vilde være ikke at spærre Store Bælt ved Fæstningsanlæg og ved Miner. Jeg beder ærede Medlemmer erindre, hvorom denne Udtalelse drejede sig. I 1907 forhandlede der i Danmark ret almindeligt om den Tanke, som gik ud paa at lægge en Linie af Spærreforter over Store Bælt-Farvandet. Vi ved nu bagefter, at samtidig med, at dette var fremme i den militære Diskussion i Danmark, førtes der